

Dôvodová správa

V súvislosti s programom Košického samosprávneho kraja Terra Incognita v rámci projektu Európske hlavné mesto kultúry Košice 2013, sú pripravované projekty pre oživenie a trvalý rozvoj Gotickej cesty, s konečným cieľom podpory rozvoja cestovného ruchu. Tak vznikol aj projekt s názvom Spišský Jeruzalem.

Projekt má byť realizovaný v lokalite Pažica, ktorá je výnimočná svojou polohou. Nachádza sa v blízkosti svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO Spišský hrad a okolie a na Spiško-Gemerskej vetve historickej gotickej cesty (Spišské Vlachy – Spišské Podhradie – Levoča). Zároveň nadväzuje na trasu pápežského vlaku Jána Pavla II. Totus Tuus (Kraków – Žilina – Košice). Navyše je súčasťou územia európskeho významu Travertíny pri Spišskom Podhradí. Má aj religiózny význam – Spišská Kapitula je sídlo biskupstva.

V Spišskej Kapitule bola pri prieskume krajiny objavená unikátna koncepcia krajiny, ktorá spočíva v náznaku reálnych rozmerov starovekého Jeruzalema, v mierke 1:1. Tento zámer je lokalizovaný v teréne, kaplnkami sv. Rozálie, sv. Františka Xaverského, pútnickej kaplnke sv. Kríža na Sivej Brade, ktorá evidentne pripomína Golgotu a samotným Dómom sv. Martina, ktoré symbolizujú najdôležitejšie miesta Kristových zastavení a jeho myšlienok. Jedna z lokalít, reprezentovaná Getsemaskými záhradami zanikla. Bola zistená archívnym prieskumom a nachádza sa v južnom cípe katastra Jablonova v podobe záhrady pri rybníku. Pažica je obklopená Božími mukami, ktoré symbolizujú svojou polohou bašty historického Jeruzalema, s využitím optického pôsobenia travertínu, ktorý miestami vytvára textúru kamenných múrov – hradieb. Neskôr tento zámer (okolo 19. stor.) zvýraznila výsadba borovice čiernej, ktorá pripomína céder. Samotná teplá klíma Pažice podtrhuje atmosféru Palestíny a Izraela. Podľa historických záznamov a miestopisných názvov možno usudzovať, že sa tu konali denné a nočné mystériá a púte. Cieľom projektu je oživiť tieto tradície a pripraviť celé územie na zápis do zoznamu Národných kultúrnych pamiatok.

Pre zabezpečenie realizácie tohto projektu bolo dňa 20.12.2010 podpísané Memorandum medzi Košickým a Prešovským samosprávnym krajom. Na základe Memoranda článok II. bod 3 mal Košický samosprávny kraj pripraviť projekt revitalizácie krajiny, vrátane sadových úprav a ideového riešenia pravdepodobných trás Veľkonočného mystéria, teda zabezpečiť optimálny urbanisticko-architektonický návrh revitalizácie religióznej krajiny. Po dohode s Prešovským samosprávnym krajom bol začatý proces verejného obstarávania v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z., ktorý zabezpečoval Košický samosprávny kraj. Predmetom obstarávania bolo zabezpečenie služby s názvom Urbanisticko-architektonická štúdia religióznej krajiny Spišský Jeruzalem. Cieľom výberu bolo získať cenovo prijateľný a zároveň kvalitný návrh revitalizácie tejto symbolickej krajiny, aby sa v rámci rozvoja religiózneho cestovného ruchu oživil záujem o jej výnimočné hodnoty a obnovil pôvodný originálny duchovný význam územia.

Proces verejného obstarávania sa uskutočnil v termíne od 25.01.2011 do 25.02.2011. Na základe výberu sa spracovateľom Urbanisticko-architektonickej štúdie religióznej krajiny Spišský Jeruzalem stal ateliér ARLAND, s.r.o. – Spišská Nová Ves v zastúpení: Ing. arch. Ján Pastiran a Ing. arch. Lukáš Mihalko. Zmluva o dielo bola podpísaná dňa 10.03.2011 a zverejnená na web stránke KSK dňa 15.03.2011. Zmluvne dohodnutý termín spracovania a odovzdania časti a) štúdie – Návrhu revitalizácie krajiny bol do 31.05.2011. Finančné prostriedky pre uvedenú časť a) boli zabezpečené zo sponzorských príspevkov venovaných na tento účel v celkovej výške 2 700 EUR.

Pracovná verzia návrhu časti a) štúdie bola prerokovaná dňa 28.04.2011 v Spišskej Kapitule. Na základe pripomienok z prerokovania bol Návrh revitalizácie krajiny dopracovaný a odovzdaný v zmluvne dohodnutom termíne pre časť a) štúdie dňa 31.05.2011.

Spracované elaboráty sú uložené v Úrade Košického samosprávneho kraja, Úrade Prešovského samosprávneho kraja, Krajskom stavebnom úrade v Prešove a v meste Spišské Podhradie. Štúdia je zverejnená na www.arland.sk. Ukončenie zmluvného vzťahu so spracovateľom ARLAND, s.r.o., t.z. odovzdanie ďalších častí štúdie b) a c), je do 30.06.2012.

Na dokončenie časti b) a c) štúdie chcú Košický a Prešovský samosprávny kraj združiť finančné prostriedky na základe Zmluvy o združení právnických osôb. Hlavným účelom združenia bude zaplatenie zostávajúcej ceny za dielo za časť b) Návrh obnovy barokových kaplniek – zameranie a realizačný projekt a za časť c) Návrh drobnej architektúry a spevnených plôch – realizačný projekt.

Návrh zmluvy o združení je predmetom tohto materiálu.

Spracovali: Ing. Imrich Fülöp a kolektív